

הסוכה העגולה

1. ויקיפדיה: משפטי האי-שלמות של קורט גדל

הנם צמד משפטים יסודיים בלוגיקה מתמטית, הענף החוקר את יסודות הלוגיקה בכלים מתמטיים. גדל הראה שבכל מערכת אקסיומות סופית ועשירה מספיק (כזו המכילה חלק מספיק גדול מאקסיומות האריתמטיקה) שהיא עקבית, היא בהכרח לא שלמה, משמע שקיימות טענות שלא ניתנות להכרעה, כלומר שלא ניתן להוכיחן או להפריכן. בכך גדל שם קץ לניסיונות רבים לבנות מערכת אקסיומטית כוללת שממנה תנבע כל המתמטיקה. המשפטים אינם אומרים, למרות הניסוח הפופוליסטי שלהם, ש"קיימות טענות אמיתיות שלא ניתן להוכיח", דבר שמשפט השלמות של גדל, שקדם למשפטי הארשלמות, סותר לחלוטין. למעשה, עבור טענה שלא ניתנת להכרעה, ניתן לבנות למערכת מודל בו היא תהיה נכונה, ומודל אחר בו היא תהיה שגויה.

2. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף ז/ב - ח/ב

אמר רבי יוחנן סוכה העשויה ככבשן אם יש בהקיפה כדי לישוב בה עשרים וארבעה בני אדם כשרה ואם לאו פסולה כמאן כרבי דאמר כל סוכה שאין בה ארבע אמות על ארבע אמות פסולה מכדי גברא באמתא יתיב כל שיש בהקיפו שלשה טפחים יש בו רוחב טפח בתריסר סגי. הני מילי בעיגולא אבל בריבועא בעיא טפי מכדי כמה מרובע יותר על העיגול רביע בשיתסר סגי הני מילי בעיגול דנפיק מגו ריבועא אבל ריבועא דנפיק מגו עגולא בעיא טפי משום מורשא דקרנתא מכדי כל אמתא בריבועא אמתא ותרי חומשא באלכסונו בשבסר נכי חומשי סגיא לא דק אימור דאמרינן לא דק פורתא טובא מי אמרינן לא דק אמר ליה מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי מי סברת גברא באמתא יתיב תלתא גברי בתרתי אמתא יתבי כמה הוה להו שיתסר און שיבסר נכי חומשא בעינן לא דק אימור דאמרינן לא דק לחומרא לקולא מי אמרינן לא דק אמר ליה רב אשי לרב אשי לעולם גברא באמתא יתיב ורבי יוחנן מקום גברי לא קחשיב כמה הוה להו תמני סרי בשיבסר נכי חומשא סגיא היינו דלא דק ולחומרא לא דק רבנן דקיסרי ואמרי לה דיני דקיסרי אמרי עיגולא דנפיק מגו ריבועא רבעא ריבועא דנפיק מגו עיגולא פלגא ולא היא דהא קחזינן דלא הוי כולי האי:

3. עין איה / ברכות א / פרק ראשון-מאימתי / נז. ברכות ו/ב

"סביב רשעים יתהלכו" -דהעיגולים רומזים להנהגת המציאות כמו שהיא בטבעה, ע"ד "אין מרובע בבריות". והיושר, ההנהגה שע"פ ההדרכה המוסרית שהיא התכלית של המציאות. ע"כ הרשעים הם מתהלכים סביב, אין להם הכרה כ"א בעגולים, בסדר הטבעי, ולא ישכילו שהתכלית העקרי הוא היושר...

סובב כל עלמין...

1. ספר אלף המגן חלק א ס"ק שצו.

...ורבנו החתם סופר בעצמו נהג במנהג זה ושיחק באחד מלילות החנוכה בסביבון של כסף שהיה ברשותו. מפורסם, שהחתם סופר היה שומר בכל יום מימות החנוכה את הסביבון בכיסו, ולעיתים היה מוציאו ומוסרו למקורביו, כדי שיגלגלו אותו, לפירסומי ניסא..

1א. רבי אליעזר מוויזניץ בעל 'דמשק אליעזר' פרק ח עמ' קב

...שעושיין כן לשם פרסום הנס דפרסום הנס חייב להיות בצורת סביבון שמרמז דאם עומדים במקום אחד בלי לפעול אין שייעתא דשמיא רק צריך תמיד להסתובב ולהשפיע והשייית עוזר שיצליחו ואז הוא מחולל ניסים... הדריידיל יש לו רק רגל אחת והוא מסתובב והולך אנה ואנה ואינו מסוגל לעמוד זקוף מעצמו ...

2. עין איה / שבת א / פרק שני / כג.

המטרה של כל המצות כולן היא שיביאו את החיים כולם למדרגה היותר נעלה... המצות שהן ערוכות כקוים ישרים המובילות את החיים לאותה המטרה שהיא הקדושה, כאשר ביארנו גדר הקדושה שאינו אמצעי כ"א תכליתי, הן כבר מקדשות את החיים במה שהן מתחברות אליהם בהוה. הקדושה שבנויה ע"פ העתיד היותר עליון של החיים, א"א שתתכונן כ"א ע"פ מצות ד'.

2א. אורות התורה / פרק ח- הלמוד והמעשה / ג >אורות התורה ח ג<

רוח הקדש העמק של הַקְדוּת, החותר להשוות את החיים המְעֻשִׂים עם החיים הַאֲצִילִיִּים בְּפֶעַל, הוא הכח הַנְּשָׁמְתִי הַמְּפָרֵחַ אֶת הַקְּלֻכּוֹת וְדִקְדוּקֵיהֶן, וְהוּא הַנּוֹתֵן אֶת הַעֲמִילָן לְהַפְלִיֵּל הַמְּרַחֵב אֶת גְּבוּלָיו בְּחֻגֵי־הַמְּעֻשִׂים שֶׁל הַקְּנִיּוֹת וְהַסְּגִיּוֹת.

ב 2. תלמוד בבלי / מסכת תענית / לא/א

אמר רבי אלעזר עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו שנאמי ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו :

3. רבי נחמן מברסלב. אור האמת והאמונה.

דע כי כל העולם כולו הוא בחי' גלגל החוזר שקורין דריידיל והכל חוזר חלילה ונתהפך ... כי באמת בהשורש הכל אחד ... וזה בחי' מה שמשחקין בחנוכה בדריידיל כי חנוכה הוא בחי' הביהמ"ק ועיקר בנין ביהמ"ק היא בחי' הנ"ל.

4. הרב יצחק טעסלער (כולל אמת ואמונה וויזניץ)

ודרכו של הסביבון להסתובב בשקט מבלי להשמיע רעש בדומה לתפלת "שמונה עשרה" שהיא בלחש והמשמיע קולו הרי זה מקטני אמונה ואילו הרעשן מרעיש בקול גדול כקבלת עול מלכות שמים שצריכים להשמיעה לאוזניים... דבחנוכה לא היתה התעוררות מלמטה רק מלעילא כי לא עשו תשובה כהוגן רק השיי"ת ברחמיו לכן משחקין בדרעדיל ואוחזין אותו מלמעלה ובפורים שגזרו צום ושק ואפר יוצע לרבים והיתה התעוררות מלמטה עייכ אוחזין זה רעשן מלמטה.. ואת הסביבון של חנוכה מסובבים מלמעלה כי נס חנוכה טובב על ענינים של מעלה הצלת הנפש היהודית את הרעשן מסובבים מלמטה כי נס פורים טובב על ענינים של מטה הצלת הגוף.

5. בשו"ת "חיים שאל" סימן כ"ח

שרי חיים יוסף דוד אזולאי מחזיק בחרם על יהודי שלעג למנהג שאומריו חד גדיא בסוף הסדר מפני שמנהג זה נשמר עיי אלפי יהודים בפולוגיה אשכנז וכו'.

6. אורות התחיה / כח >אורות עז כח<

כְּשֶׁבֵּאִים לְהַשְׁכִּיחַ עֲלֵינוּ זוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-הַשְּׁלֵמָה שֶׁבְּטֵבַע, הַכּוֹלֵל בְּקִרְבָּהּ גַּם כּוֹ אֶת הַקְּדוּשָׁה שֶׁלְּמַעְלָה מִן הַטֵּבַע וְהַמְתַּנַּגֵּד אֶל הַטֵּבַע, אִז הַמְּלַחְמָה חוֹדֵלֶת לְגַמְרֵי, מוֹדֵת הַדִּין מִתְבַּסֶּמֶת, וְהַכּוֹל נוֹטֵה כְּלַפֵּי חֶסֶד. כָּל הַכּוֹחוֹת שֶׁבְּאֶדְם הַפְּרָטִי נִרְאִים בְּעֲדֵינוֹתָם הַמְּרוֹמָמָה, כְּפִי מַה שֶׁהֵם בְּטֵבַעַם, וְהָרִי הֵם קְדוּשִׁים וּמְכֻשָּׁרִים לְעֵלְיָ הַיִּתֵּר עֲלֵינוּ, וְהָאוֹר שֶׁלְּמַעְלָה מִן הַטֵּבַע עוֹמֵד אֲצוּר בְּהֵם לְעַת הַצָּרָה, וְהָאֶדָם הִשׁ בְּקִרְבּוֹ חֹפֵשׂ שֶׁל נַעַם-קִדְשׁ, וְ"יִמּוֹד עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ קְדוּשׁ שְׂרוּי בְּתוֹךְ מַעֲיו, שְׁנֵאֲמַר: בְּקִרְבְּךָ קְדוּשִׁי".

7. ספר התניא - חלק ראשון - פרק ג

...כי השכל שבנפש המשכלת כשמתבונן ומעמיק מאד בגדולת ה' איך הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכולא קמיה כלא חשיב נולדה ונתעוררה מדת יראת הרוממות .